

Føroyskt sjálmorð

SAGT verður, at felagsmarknaðurin setur eina meirvirðisgjaldsskipan sum eina avgjörða treyt, um vit skulu varðveita eina frihandilsavtalu ella eina frihandilsskipan við felagsskapin aftan á 1. januar 1993.

MEN hetta er ein hópisleysur pástandur. Ein pástandur, sum yvirhøvur onki hald hevur í veruleikanum. EF krevur einans, at vørur, sum eru framleiddar í limalondunum, og verða útfluttar til Føroya, ikki verða diskrimineraðar í mun til sama slag vørur, ið verða framleiddar í Føroyum og seldar á føroyska heima-marknaðinum.

EIN skipan, sum forðar hesum, er sera lætt at gera. Fyri tað fyrsta, so skulu vit skráseta tær fyrirkur í Føroyum, sum framleiða til føroyska heimamarknaðin. Og hesar eru ikki nógvar í tali. Síðani skulu vit skráseta tær vørur, sum hesar fyrirkur framleiða og selja á føroyska heimamarknaðinum.

SOMULEIÐIS skulu vit skráseta hvørjar sama slag vørur vit innflyta úr EF. Eisini skulu vit kanna, hvørji avgjöld okkara egna lóggáva leggjur á hesar vørur. Tá hetta er gjørt, kunnu vit fara undir at gera reglur um harmonisering. Endamálið er, at EF framleiddar vørur og føroyskt framleiddar vørur standa líka, tá talan er um avgjöld.

TIL dømis kunnu vit leggja eitt framleiðslugjald á okkara egna vørur. Eitt tilíkt framleiðslugjald eigur at svara til innflutningsgjöld og toll á sama slag vørur úr EF londum. Ein annar møguleiki er, at vit frítaka vørur, sum eru framleiddar í EF londum fyri innflutningsgjöld og toll.

EIN triði møguleiki er at vit gera bæði. Í ávísan mun kunnu vit leggja framleiðslugjöld á føroyskt framleiddar vørur og í ávísan mun kunnu vit lækka innflutningsgjöld og toll á EF vørur. Hetta letur seg væl gera uttan nakað meirvirðisgjald. Og fara fólk í gongd við hetta arbeiði mánamorgun, eru tey helst komin væl áleiðis tá vikan

endar fríggjakvöld.

HALDA vit fram við at fyri-reika meirvirðisgjald endar hetta í einum sorgarleiki. Føroyska samfelagið druknar í umsiting. Stutt sagt verður talan um føroyskt sjálmorð.

vj.

sosigaley

Dimmalætting

DAGBLAÐ

KRUSNA

14. SEPTEMBER

FRIÐ FØROYAR

NORÐSTÍÐ

Fyribyrgja

Dimmalætting skrivur leyggardagin í oddagrein um góða fjarfiskskapin, sum hevur verið og fegnast um hann. Men blaðið stúrir fyri framtíðini hjá alivinnuni, nú ein fiskasjúka, nevnd furunkulosa, er farin at gera um seg her hjá okkum.

Blaðið skrivur:

— Mange opdrætsanlæg har fået økonomisk vanskelige tider at føle. Hvis de dystre ekspertforudsigelser slår til, som er fremmetkommet i disse dage om, at halvdelen af det færøske opdrætsanlæg vil være ramt af furunkulosesygdommen i år, og at de alle vil være ramt næste år, så skal der mobiliseres store økonomiske ressourcer til sygdoms-

forebyggende indgreb, end anlagene selv er i stand til at mønstre under de nuværende omstændigheder. Der må derfor forudsættes omfattende foranstaltninger såvel fra privat som offentlig side, hvis denne erhvervsgren fortsat skal bestå og videreudvikles,

skrivur Dimmalætting.

Síðani hetta varð skrivað, hevur landsdýralæknin verið í útvarpinum og hevur sagt, at stóðan neyvan fer at vera so ring, sum onkur serfrøðingur hevur spátt um. Hann mælir to til varsemi og fyribyrging, soleiðis at smittan ikki breiðir seg til alt landið.

Eingin ivi um, at alivinnan er ein viðbrekin vinnu, tá talan er um smittandi sjúkur. Kanska

serliga her hjá okkum, har so nógvar alistaðir liggja tætt upp at hvørjari aðrari. Tað eigur tí at verða tikið við í framhaldandi útbyggingini av hesi vinnu, at alibrúkin ikki eru ov tætt upp at hvørjum øðrum, men at øll líkinda pláss í landinum verða troyst. Tað er greitt, at ábyrgdin — at fáa sum frægast burtur úr alingini — liggur bæði hjá teimum einstøku alarunum og tí almenna, ið skal fyrisita alipolitikkin. Her vita vit eisini, at alarar mugu vera so mikið í sær komnir, at teir ikki hava ov nógvan fisk í hvørjum ringi, tí just tann sannroynd kann eisini hava óhepnar avleiðingar við sær.

Síðani er tað tann almenna dýralæknatænastan. Nú vit siggja alivinnuna sum eitt týðandi i-

skoyti til búskapin, eru vit eisini noydd til at vera væl útgjörð á veteriner-økinum. Tey, sum skulu fyribyrgja at sjúkur taka seg upp, staðfesta tær, sum koma, og syrgja fyri at geva alarunum góð ráð og hjálp at fyribyrgja og sleppa av við fiskasjúkur, hesi fólk mugu fáa arbeiðsmøguleikar og tær ressurcir, sum eru neyðugar. Vit eru í sparitíðum, men her hava vit í hvussu so er ikki ráð til at spara. Tær iløgur vit gera í fyribyrging av sjúkum í alivinnuni kunnu vit vinna nógvar ferðir inn aftur í longdini. Ti er gott, at fjolmiðlarnir viðgera hesar spurningar so gjølla, sum verður gjørt í lóguni. Tann viðgerðin eigur at halda fram framyvir eisini. Og her ætlar Sosialurin sær ikki at vera eftirbátur.

Ljósglott

Nú í hesum tíðum við vaksandi arbeiðsloysi er kærkomið at hoyra tíðindi um, at stórir gravgangur er eftir føroyingum at koma til arbeiðis umborð á fremmandum skipum. Hetta at føroyskir yvirmenn hava verið populirir hjá mongum donskum reidari er einki nýtt. Tað var tann tí, tá ein stórir partur av tí danska handilsflotanum var mannaður við føroyingum á brúnni og í maskinuni.

Nú eru so aftur boð eftir føroyingum at manna fleiri donsk farmaskip. Reidari niðri hava sent mann til Føroya at finna tey røttu fólkin, og hóast

tað ikki hevur valdað tað stóra arbeiðsloysi á hesum øki, so tykist sum at nógvir føroyingar eru hugaðir fyri at fara við donskum skipum.

Tað er gott, at ljós-glottar eru sum hesin. Og vit mugu bara vóna, at hann ikki verður tann einasti. Men at hann boðar frá góðum og at fleiri føroyingar kunnu koma í arbeiði, heima sum úti.

